

Personalinformation vid skabb på SÄBO

Utbrott av skabb förekommer av och till inom vård och omsorg. Det är obehagligt att drabbas, men det är inte en farlig sjukdom och har inget med bristande hygien att göra.

Skabbdjuret är ett 0,3-0,4 mm stort kvalster (spindeldjur). Efter befruktningen på huden gräver honan gångar i hudens hornlager (yttersta hudlager) och lägger där sina ägg. Handjuret dör efter befruktningen. Äggen kläcks efter 3-4 dagar och genomgår larv- och nymfstadium innan de blir könsmogna efter 2-3 veckor.

Klåda, mest uttalad på natten, är det mest framträdande symtomet och beror på en överkänslighetsreaktion på skabbdjuret eller ämnen som det utsöndrar. Klådan debuterar först efter 3-10 veckor, då sensibiliseringen ägt rum. Den som haft skabb tidigare och återsmittas får klåda redan efter ett par dygn.

Skabb kan ge upphov till två olika former: "vanlig" skabb och krustös skabb. En individ med ett välfungerande immunförsvar bär på ett begränsat antal djur, mindre än 15, och får "vanlig" skabb. Antalet djur hålls nere av ett välfungerande immunförsvar.

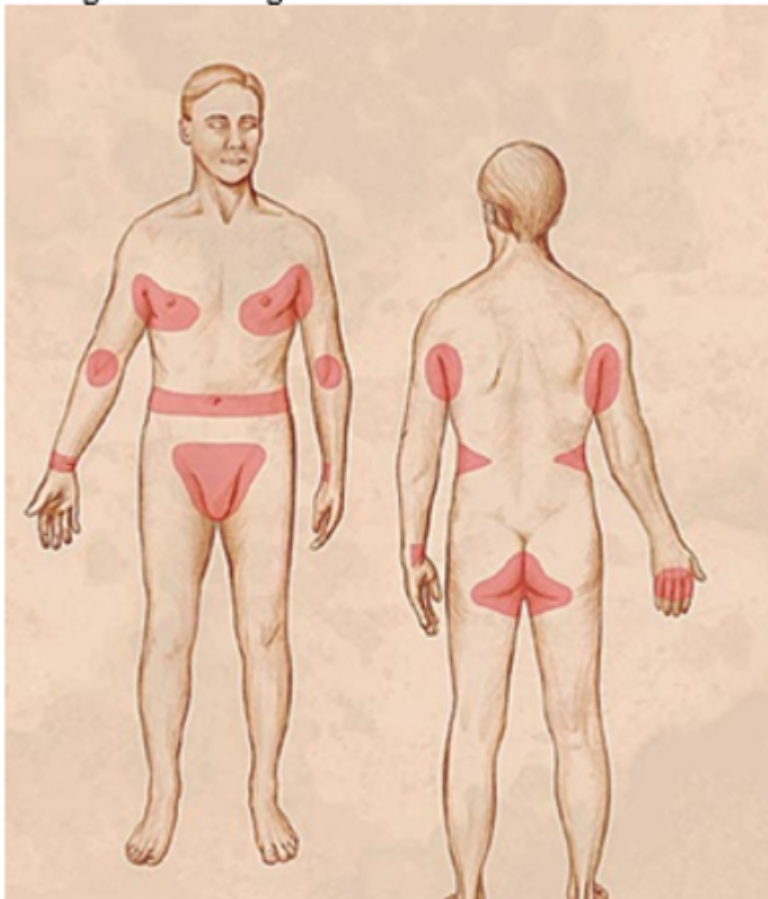
Krustös skabb drabbar individer med nedsatt immunförsvar och äldre som kan ha flera tusen djur spridda över hudkostymen, även huvudet. Den stora mängden djur ger upphov till krustor (skorpor), som innehåller skabbdjur.
En person med normalt immunförsvar får sällan krustös skabb även om den som smittat har den formen.

För att smitta krävs hudkontakt i flera minuter för att skabb ska hinna förflytta sig från hud till hud. Smitta kan ske även innan klåda uppstår. Vid krustös skabb är smittsamheten mycket högre än vid vanlig skabb och smitta kan ske genom kortare hudkontakt och även indirekt via krustor på kläder, i sängkläder och på möbler.

Använd gärna checklistan nedan inför eventuell behandling. Behandlingen ska utföras samtidigt (så nära i tid som möjligt) av alla involverade.

Symtom och klåda kan kvarstå upptill 3 veckor efter behandling.

Vanliga utbredningsområden

Bilder på händer där personen har skabb

Checklista för personal vid behandling och åtgärder vid skabb

- ☐ Det är viktigt med noggrannhet i både städning och insmörjning för att minska risk för fortsatt spridning.
- ☐ Duscha och tvätta huden före behandling. Vid insmörjning av huden ska huden så långt som möjligt vara fri från fjäll och krustor.
- ☐ Naglar på tår och händer ska vara kortklippta. Vid behov ska naglarna skrubbas och eventuellt petas innan insmörjning. Smörj även under naglarna.
- ☐ Varje millimeter av huden ska vara insmord, upp till och med halsen, med den behandlande salvan under 24 h och om den tvättas bort t ex på händerna eller underliv ska huden omgående smörjas in igen. (Huvudet ska endast smörjas på spädbarn samt ev vid särskild ordination av läkare.)
 - ☐ Smörj mellan skinkorna, underlivet (ej slemhinna) och för männen även under förhuden och ollonet.
- ☐ Efter avslutad behandling byts till rena kläder. Sängen rengörs och bäddas med rena lakan.
- ☐ Kläder, handdukar, sängkläder och alla andra textilier ska tvättas i 60 °C. Det är viktigt att tvätta i nära anslutning till behandlingen.

- ☐ Textilier som inte går att tvätta som till exempel möbler täcks med lakan. Tofflor, handskar och huvudbonader packas i plastpåse i 5 dygn.
- ☐ Noggrann städning av hemmet för att få bort fjäll och krustor.